

PIKA POKA POD GORO: RINGA RAJA

PETRA NOGRAŠEK

Vsako leto je vse več otroških folklornih skupin, ki želijo poustvarjati slovensko ljudsko izročilo. Skupine nastopajo na najrazličnejših prireditvah in srečanjih, zato v nadaljevanju odgovarjam na vprašanje, kaj od ponujenega (poleg vseh šolskih prireditev) izbrati in kje se predstaviti?

Kritično želim ovrednotiti dve prireditvi, ki potekata vzporedno na državni ravni, vendar pod drugim okriljem, ena pod okriljem JSKD, druga pa pod okriljem Zavoda RS za šolstvo in I. osnovne šole Rogaška Slatina. Vso stvar želim le dobro pojasniti in vzbuditi pri bralcih razmislek, pri organizatorjih pa morda pomislek.

Vsako leto JSKD organizira območna, regijska in državno srečanje otroških folklornih skupin z imenom Ringa raja. Izmed približno 300 skupin se jih le peščica uspe predstaviti na državnem srečanju. Letos se je 26. maja na Ringa raja v Lendavi predstavilo 10 skupin.

Skoraj vzporedno s tem dogodkom pa vsako leto v Rogaški Slatini poteka Državna revija ljudskih pesmi, plesov in običajev z naslovom Pika poka pod goro, ki jo organizirata Zavod RS za šolstvo in I. osnovna šola Rogaška Slatina. V prvem četrtku v maju se je na odru tamkajšnje kulturne dvorane zvrstilo kar 42 skupin, ki poustvarjajo slovensko ljudsko izročilo.

Torej, na eni strani Ringa raja in na drugi Pika poka.



Na državnih srečanjih, naj bo to Pika poka pod goro ali Ringa raja, imajo skupine navadno možnost, da nastopijo na velikem odru in pred veliko gledalci, ki so najpogosteje njihovi vrstniki. Na fotografiji je otroška folklorna skupina iz 2. osnovne šole Rogaška Slatina.

(Foto: Janez Eržen, Ringa raja 2007, Lendava, maj 2007.)



Otroška folklorna skupina Valček iz Kopra.
(Foto: Janez Eržen, Ringa raja 2007, Lendava, maj 2007.)

RINGA RAJA:

Že na območna srečanja se prijavijo solidne skupine, ki z bolj ali manj po(ne)srečenim nastopom pokažejo delček naše dediščine. Že za uvrstitev na regijsko srečanje mora skupina celo leto trdo delati in primerno obdelati vse prvine, ki jih v program vključi. Potrebno je veliko, če že ne ogromno truda, energije, dobre volje in znanja, da je skupina izmed množice skupin izbrana na državno srečanje. Sistem izbora gre čez dva sita. Za vsa območna srečanja v eni regiji je zadolžen en strokovni spremljevalec, ki iz posameznega srečanja v povprečju izbere 2-3 skupine. Za vsa regijska srečanja pa je zadolžen drug spremljevalec, ki skuša čim bolj objektivno izbrati izmed vseh skupin 8-10 najboljših. Prireditve se vsekakor splača ogledati, saj izvirnosti in kakovosti pri vsaki izmed izbranih skupin resnično ne manjka.

Pri udeležbi na Ringa raja skupine niso finančno obremenjene, ker celotne stroške vseh srečanj (prevozi, malica, prireditve) krije organizator.

PIKA POKA:

Brez kakršnegakoli izbora se lahko skupina prijavi in je tudi izbrana na državno revijo, pod drugim okriljem seveda. Državna revija naj bi bila izbor najboljših skupin. Pa je tako? Skupine so ocenjevane s strani strokovne komisije: mag. Milke Ajtnik, plesne učiteljice Marte Pelko in dr. Dragice Žvar. Skupinam so podeljena bronasta, srebrna ali zlata priznanja. Kako realna so priznanja, se vprašam jaz? Popolnoma različni pogledi, znanja in kriteriji teh in onih ocenjevalcev.

Pri Ringa raja je premalo izbranih skupin, ki sodijo na državno raven, pri Piki poki pa preveč in še to vprašanje, ali lahko kdorkoli predstavlja ljudsko izročilo na državni ravni brez predhodne selekcije? Ali je vse, kar je prikazano na prireditvi, res ljudsko izročilo in koliko je z njim skladna kostumska podoba?

Tudi na folklornem področju je denar sveta vladar in organizatorji prireditve Pika poka to vedo, saj poleg državnih

sredstev za vsakega udeleženca dobijo še dodatno plačilo. Več prijavljenih skupin, več prihodkov s strani države in več plačanih kotizacij. Vse je nekako logično in posledično.

Za preboj na državno srečanje Ringa raja mora skupina krvavo delati, za Pika poka pa je dovolj le prijava in že si najboljši, saj si izbran na državno revijo. Sliši se zelo lepo, zlasti za ravnatelje šol, na katerih skupine delujejo. Ni lepšega kot dobiti zlato priznanje, pa tudi že bron se "lepo sliši", saj zanj vodja skupine prejme točke za napredovanje.

Ne zanikam, tudi meni zelo prav pridejo težko dobljene točke za napredovanje zaposlenih v vrtcih ali šolah, ki jih dobimo na prireditvi Pika poka pod goro. In žal je tako, šteje le dokazno gradivo, papir s strani prave osebe. Večina vodij skupin je zaposlenih v šolah in vrtcih in seveda šteje več tista prireditvev pod okriljem Zavoda RS za šolstvo kot pa JSKD.

In ko že ne vem, kaj naj si mislim in zapišem, se na koncu vendarle vprašam: Ali nismo dolžni ali pa je to celo nuja, da smo mi, ki se želimo ukvarjati s poustvarjanjem otroškega, plesnega in druge izročila, čim bližji temu izročilu in da si prizadevamo za njegovo neizmaličeno podobo? Menim, da je vprašanje retorično in odgovor, ki je jasen, ne potrebuje dodatnega pojasnila.

Kljub temu pa bi želela vzpodbuditi tiste, ki se ne odzivajo povabilu na Pika poka, da to storijo, če le imajo možnost. Tam bodo pokazali, kaj znajo in kaj vse je mogoče storiti. Prav bi bilo, da to vidijo tudi tisti, ki so prehitro zadovoljni, premalo samokritični in tisti, ki te pogosto slabe predstavitve podpirajo in celo nagrajujejo z zlatom, srebrom in bronom.

In kje vidim svetlo plat? Ponos vodij na Ringa raja. Ali je občutek sreče in zadovoljstva enak pri izboru na Ringa raja in izboru za Pika poka pod goro? Menim, da ne. In prav zato se spleča. Tisto, kar težje dobimo oz. dosežemo, nas bolj osrečuje in nam daje nov zagon za prihodnje. Naj bo tega čim več in naj volje pri vodjih, ki delajo dobro in ki želijo delati dobro, ne zmanjka. Rezultati bodo vidni na Pika poka pod goro in na Ringa raja.



Otroška folklorna skupina Kres iz Novega mesta, ki se je letos predstavila na Pika poka pod goro in na Ringa raja.
(Foto: Janez Eržen, Ringa raja 2007, Lendava, maj 2007.)